

چهار موش نابینا

سه روز پیش، دادگاه کیفری بین‌المللی اعلام کرد که به‌دنبال صدور حکم بازداشت برای بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، یوآو گالانت، وزیر دفاع وی و سه رهبر حماس به دلیل ارتکاب جنایات جنگی در غزه است.

جو بایدن این خواسته را محکوم کرده و گفت: «هیچ برابری بین اسرائیل و حماس وجود ندارد». او همچنین اتهام ارتکاب نسل‌کشی توسط اسرائیل در غزه را رد کرد. این بخش از الگوی رفتاری طولانی‌مدت بایدن و مشاورانش است؛ سیاستی که اخیراً اجرا شده از جمله یادداشت شماره ۲۰ امنیت ملی دولت بایدن را موظف می‌کند که گزارش‌های منظمی درباره شیوه استفاده از تسلیحات ایالات متحده از سوی کشورهای که درگیر درگیری‌های مسلحانه فعال هستند، به کنگره ارائه کند تا مشخص شود که آیا دریافت‌کنندگان این تسلیحات در نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر دخیل هستند یا خیر. امسال اسرائیل جزو هفت کشوری بود که باید چنین گزارش‌هایی درباره‌شان تهیه می‌شد. در حالی که شواهد بسیار زیادی وجود دارد مبنی بر اینکه ارتش اسرائیل واقعاً در ارتکاب چنین تخلفاتی مجرم است اما گزارشی که در ماه جاری توسط دولت بایدن منتشر شد به این نتیجه رسید که شواهد برای توجیه کاهش فروش تسلیحات به اسرائیل براساس این اتهام کافی نیست.

در عوض، ایالات متحده تسلیحات بیشتری به اسرائیل ارسال کرد زیرا رئیس‌جمهور در ۱۴ مه به کنگره اطلاع داد که متعهد شده تا بیش از یک میلیارد دلار دیگر تسلیحات به اسرائیل ارسال کند. یک پادکست چپ‌گرا، از بایدن و سه مشاور کلیدی او نام برد که مانع هرگونه کاهش ارسال تسلیحات یا حمایت نظامی از اسرائیل می‌شوند.

اسامی سه تن دیگر عبارت است از آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه، جیک سالویان، مشاور امنیت ملی و برت مک‌گورک، هماهنگ‌کننده امور خاورمیانه‌نویس‌جمهور. به‌رغم انتقادهای بی‌سابقه، همه آنها در برابر فشار برای کاهش حمایت از اسرائیل مقاومت می‌کنند. آنل شلین، یکی از مقامات سابق وزارت خارجه آمریکا که در اعتراض به رفتار دولت بایدن در خصوص اسرائیل استعفا داد، می‌گوید: «به‌طور کلی، به نظر می‌رسد که دولت بایدن عملیات نظامی اسرائیل در غزه را به‌جای دست‌و‌پنجه‌نرم کردن یا مسائل مهم سیاسی و اخلاقی، یک موضوع روابط عمومی می‌داند.» موج اعتراضات دانشجویان آمریکایی علیه حمایت نظامی ایالات متحده از اسرائیل تا به امروز از نظر مقیاس مشابه اعتراضات علیه دولت آفریقای جنوبی در دهه ۱۹۸۰ است. مخالفت‌های داخلی در وزارت امور خارجه، نهادی که سه دیپلمات آمریکایی استعفا داده، و علناً علیه سیاست‌های دولت بایدن صحبت کرده‌اند، بیشتر مشهود بوده است. در وزارت کشور، لیندا گریبنرگ کال اولین انتصاب سیاسی یهودی بایدن بود که استعفا داد و رئیس‌جمهور را متهم کرد که از یهودیان برای توجیه حمایت خود از جنگ غزه استفاده می‌کند. تقریباً ۲۰۰ وکیل شاغل در پست‌های دولتی ایالات متحده یک یادداشت حقوقی تهیه کردند و در آن به این نتیجه رسیدند که «ارائه کمک‌های نظامی بی‌قید و شرط به اسرائیل برای ادامه بمباران نوار غزه نه تنها کاملاً غیرصادقانه است، بلکه

در چارچوب اجرای تعهدات ایالات متحده برای جلوگیری و مجازات مرتکبان به قتل عام بسیار متناقض است.» اما چرا بایدن از کاهش جریان ارسال تسلیحات تهاجمی به اسرائیل خودداری می‌کند؟ پیتز بیکر از نویسندگان روزنامه نیویورک تایمز در گزارش خود به این سوال پاسخ نداده است. در عوض او اختلافات میان مشاوران کلیدی رئیس‌جمهور، از جمله بلینکن، سالویان و مک‌گورک را درباره نحوه تعامل با نتانیاهو و واکنش به خشونت‌های جاری توصیف می‌کند و از اقدامات نمادین دولت بایدن مانند تاخیر در ارسال بمب‌های کشنده‌تر به اسرائیل حرف می‌زند. هنگامی که از شلین در مورد این اختلافات ادعایی پرسیده شد، گفت: «من می‌گویم که اگر چه کاملاً قابل قبول است که شخصیت‌های مختلف سطح بالا در داخل کاخ سفید دیدگاه‌های متفاوتی داشته باشند، اما در عمل این اختلافات هنوز هیچ تأثیری بر سیاست‌ها نداشته است و به نظر من رسیدن این سیاست‌ها مستقیماً از سوی خود بایدن اجرا می‌شوند.» دولت بایدن هنوز به جوش دادن معامله بزرگ اسرائیل با کشورهای مستبد خلیج فارس متعهد است. استراتژی «توافق ابراهیم» که در دولت ترامپ با بحرین و امارات متحده عربی در سال ۲۰۲۰ آغاز شد، با هدف تضمین ثبات در خاورمیانه از طریق قرار دادن اسرائیل و کشورهای قدرتمند عربی به‌عنوان پلیس منطقه، و از دور خارج کردن فلسطینی‌ها است. پیگیری این استراتژی همراه با حمایت ریشه‌دار از اسرائیل به این معنی است که بایدن و دولت آمریکا همچنان به توافق نامه ابراهیم پایبند هستند. اما انجام این کار مستلزم انکار واقعیت‌های جنگ در غزه است. این چهار موش نابینا-بایدن، بلینکن، سالویان و مک‌گورک-همچنان به تعقیب پیگیری این استراتژی بیهوده ادامه می‌دهند و نتانیاهو نقش همسر کشاورز را در داستان کودکانه «سه موش کور» بازی می‌کند.

گره بین‌الملل: کریم‌خان، دادستان دیوان کیفری

بین‌المللی (ICC)، از این دادگاه درخواست کرده است تا حکم بازداشت بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، یوآو گالانت، وزیر دفاع اسرائیل، یحیی سنوار، محمد دیاب ابراهیم‌المصری (معروف به ضیف) و اسماعیل هنیه، رهبران حماس را به دلیل ارتکاب جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت پس از حمله هفتم اکتبر سال ۲۰۲۳ و در طول جنگی که اسرائیل علیه غزه به راه انداخته، صادر کند.

دیوان کیفری بین‌المللی اولین و تنها دادگاه کیفری بین‌المللی دائمی است. این دیوان آخرین ایزاری است که با هدف بازدارندگی و تضمین پاسخگویی در قبال جدی‌ترین جنایات در جامعه بین‌المللی از قبیل نسل‌کشی، جنایات علیه بشریت و جنایات جنگی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از سال ۲۰۱۸ موضوع دیگری ذیل صلاحیت‌های این دادگاه قرار گرفته است و آن جنایت تجاوزگری است. قرار بر این بوده که این دادگاه، مکمل سازوکارهای کیفری داخلی در کشورها باشد. دیوان کیفری بین‌المللی فقط زمانی می‌تواند صلاحیت خود را اعمال کند که کشوری مایل نباشد یا واقعاً قادر به تحقیق و تعقیب جنایات بین‌المللی نباشد. دادگاه در سال ۱۹۹۸ براساس معاهده، اساسنامه رم تأسیس شد. این اساسنامه اکنون دارای ۱۲۴ کشور عضو است. کشورهایی که اساسنامه را در کشورهای خود تأیید نکردند عبارتند از ایالات متحده، اسرائیل، روسیه، چین و هند. در حالی که دادگاه‌های بین‌المللی ویژه برای رسیدگی به جنایات مرتکب‌شده در یوگسلاوی سابق، رواندا و سایر موقعیت‌های بحرانی تشکیل شده بودند، اما مدتی زمان زیادی بود که درخواست وجود یک دادگاه کیفری بین‌المللی دائمی با دامنه وسیع‌تری از اختیارات و صلاحیت‌ها مطرح شده بود. دیوان بین‌المللی کیفری پرونده‌هایی را علیه افراد مورد بررسی قرار می‌دهد و به همین دلیل باید از دیوان بین‌المللی دادگستری که در مورد اختلافات بین دولت‌ها حکم می‌دهد-مانند پرونده شکایت آفریقای جنوبی علیه اسرائیل در ژانویه ۲۰۲۴ تحت کنوانسیون نسل‌کشی ۱۹۴۸- متمایز شود.

پرونده فلسطین به صورت مقدماتی در سال ۲۰۱۵ در دیوان کیفری بین‌المللی مورد بررسی قرار گرفت و موضوع این بررسی نیز تحقیقات رسمی درباره جنایات احتمالی در فلسطین بود. کریم‌خان دادستان فعلی دیوان کیفری بین‌المللی، یک وکیل دادگستری بریتانیایی است که در ۱۲ فوریه ۲۰۲۱ توسط اعضای دیوان به این سمت انتخاب شد. پس از دریافت شکایت‌هایی از آفریقای جنوبی، بنگلادش، بولیوی، کومور و جیبوتی در ۱۷ نوامبر سال ۲۰۲۳، دادستان دیوان تأیید کرد که تحقیقات قبلی این دیوان را ادامه می‌دهد و به موضوع تشدید خصومت‌ها و خشونت‌ها از زمان حملات ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳ نیز خواهد پرداخت.

نتیجه بررسی‌های دادگاه

دیوان اعلام کرده در خصوص اسرائیل و حماس به‌طور مشترک تحقیق کرده است. دیوان رهبران حماس را به قتل

کریم‌خان دادستان دیوان بین‌المللی کیفری / عکس: ICC

دیوان کیفری به

دادستان دیوان کیفری بین‌المللی به دنبال صدور ح

متهم کرده است. دیوان همچنین بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل و یوآو گالانت، وزیر دفاع اسرائیل را متهم کرده که در قالب یک طرح مشترک اقدام به استفاده از گرسنگی دادن در قالب یک ابزار جنگی علیه مردم غزه و اعمال سایر اقدامات خشونت‌آمیز نظیر کشتار با هدف از بین بردن رهبران حماس، دست زده‌اند.

دیوان گزارش داده که اسرائیل برای محقق کردن هدف خود برای از بین بردن حماس، دست به مجازات دسته‌جمعی غیرنظامیان در غزه زده است. دادگاه به «استفاده عمدی از گرسنگی دادن غیرنظامیان به عنوان روش جنگی» و همچنین جنایات جنگی مختلف، که

صدها غیرنظامی در حمله هفتم اکتبر و گروگان‌گرفتن ۲۴۵ نفر متهم کرده است. دیوان همچنین حماس را به ارتکاب جنایت علیه بشریت از جمله کشتار، قتل، تجاوز جنسی، گروگان‌گیری و سایر اشکال خشونت

پرونده فلسطین به صورت مقدماتی در سال ۲۰۱۵ در دیوان کیفری بین‌المللی مورد بررسی قرار گرفت و موضوع این بررسی نیز تحقیقات رسمی درباره جنایات احتمالی در فلسطین بود. کریم‌خان دادستان فعلی دیوان کیفری بین‌المللی، یک وکیل دادگستری بریتانیایی است که در ۱۲ فوریه ۲۰۲۱ توسط اعضای دیوان به این سمت انتخاب شد.

نگاه حقوقدان / ۲

نگاه حقوقدان / ۱

سوالات دیپلماتیک دشوار برای اسرائیل و حامیانش

بازرسان برای اثبات ارتکاب این جنایت، نیاز به دسترسی فیزیکی به نوار غزه با توجه به فعالیت‌های فرامرزی گسترده و گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی فعال در این زمینه ندارند. اثبات اتهامات علیه یحیی سنوار، و دیگر رهبران حماس نظیر محمد ضیف و اسماعیل هنیه نیز با توجه به ویدئوهای ضبط‌شده که در دسترس همه است، انجام خواهد شد. درخواست برای صدور حکم بازداشت از این جهت تاریخی است که این اولین بار است که دیوان کیفری بین‌المللی علیه نخست‌وزیری که توسط کشورهای غربی حمایت می‌شود، متهم می‌شود. این اقدام حتی پس از تهدیدهای آشکار علیه دادستان کل، از جمله تهدید انجام‌شده توسط دوازده سناتور آمریکایی، مبنی بر عدم ادامه کیفرخواست علیه مقامات اسرائیلی، صورت گرفت. در صورت تأیید حکم بازداشت، ممکن است برخی سوالات دیپلماتیک پیچیده مطرح شود. کشورهای اروپایی از جمله حامیان سرسخت دیوان هستند. اینها همچنین کشورهایهایی هستند که احتمالاً نتانیاهو و گالانت در آینده به آنها سفر خواهند کرد. به‌عنوان کشورهای عضو دیوان بین‌المللی کیفری، این کشورهای اروپایی موظفند نتانیاهو و گالانت را به دادگاه تحویل دهند. البته در صورتی که هر یک از این دو وارد مرزهای این کشورها شوند. بنابراین به احتمال زیاد محدودیت‌های شدیدی بر توانایی نتانیاهو و گالانت برای سفر به این کشورها اعمال خواهد شد. درست در زمانی که اسرائیل به دنبال جلب حمایت متحدان خود از اقدامات نظامی مداوم خود در رفح است، احکام بازداشت، در صورت صدور، ممکن است اسرائیل را در سطح جهانی منزوی کرده و فشار فزاینده‌ای را بر نتانیاهو برای ترک قدرت تسریع بخشد.

گیسو نیا

مدیر بخش حقوقی شورای آتلانتیک

ایلز بیکر

حقوقدان ارشد شورای آتلانتیک

درخواست‌های دادستان دیوان کیفری بین‌المللی برای صدور حکم بازداشت، اولین گام دادگاه کیفری بین‌المللی علیه اسرائیل و حماس از زمان ۱۷ اکتبر است. گام بعدی این است که یک دیوان حکم بازداشت را تأیید کند. با وجود انبوهی شواهد موجود، دلیلی ندارد که باور کنید این احکام بازداشت صادر خواهند شد. اسرائیل ممکن است اتهاماتی که متوجه نتانیاهو و گالانت شده را به چالش بکشد اما احتمالاً در این مسیر شکست خواهد خورد. اولاً، هرگونه استدلالی مبنی بر اینکه دیوان کیفری بین‌المللی صلاحیتی برای بررسی جرائم رهبران اسرائیل ندارد، کاملاً اشتباه است. دیوان پیش از محاکمه به این نتیجه رسیده است که دادگاه صلاحیت رسیدگی به جنایات اتباع فلسطینی و یا افرادی که در قلمرو کشور فلسطین هستند را دارد. کشور فلسطین از سوی دیوان به رسمیت شناخته شده است. بنابراین جنایاتی که اسرائیل در خاک فلسطین

به چالش کشیدن دادگاه توسط اس